

CODI 28857. HISTÒRIA MEDIEVAL

Prof. Ramon Martí

PROGRAMA

1. Organització i desmembrament de l'imperi cristià.

- 1.1. Organització territorial antiga.
- 1.2. Ciutats i *fundi*: organització i distribució del poblament.
- 1.3. Darreres transformacions institucionals.
- 1.4. Els invasors.
- 1.5. Els envaïts.

2. Construcció i destrucció dels regnes germànics.

- 2.1. Caporals, eclesiàstics i rendistes a la redistribució del poder.
- 2.2. Formació i organització dels nous estats.
- 2.3. Fixació d'ortodòxies cristianes i dels principis teocràtics.
- 2.4. El col·lapse d'Occident.
- 2.5. Els imperis d'Orient.

3. La revolució àrab.

- 3.1. L'expansió omeia.
- 3.2. Un exemple: l'ocupació d'al-Andalus.
- 3.3. El califat abbassida.
- 3.4. El procés d'islamització.
- 3.5. La formació de la ciència àrab.

4. Regeneració de l'imperi cristià d'Occident.

- 4.1. La formació de l'Imperi Carolingi.
- 4.2. Ordenament carolingi i actuació comtal.
- 4.3. Beneficis, vil·les i roturacions.
- 4.4. La implantació dels principats territorials.
- 4.5. L'Església i el règim aloer.

5. Concreció del feudalisme.

- 5.1. Imperi, regnes i principats territorials.
- 5.2. De l'*alodium* al *fevum*.
- 5.3. Els castells i les parròquies.
- 5.4. La Pau de Déu i les reformes de l'Església.
- 5.5. El triomf de la teocràcia pontifícia.

6. La diversitat “oriental” (segles X-XI).

- 6.1. Fragmentació de l'imperi islàmic.
- 6.2. Invasions i soldanats turcs.
- 6.3. Apogeu i col·lapse de Bizanci.
- 6.4. Els califes nordafricans.
- 6.5. Califat omeia i taifes d'al-Andalus.

7. L'inici de l'expansió feudal.

- 7.1. Papes, reis i feudals a les croades.

- 7.2. L'impacte de la croada al Pròxim Orient.
 - 7.3. Els califats almoravit i almohade.
 - 7.4. Renovació jurídica: la servitud instituïda.
 - 7.5. La revolució comercial.
8. L'apogeu i els límits de la feudalitat.
- 8.1. Renovació de les monarquies.
 - 8.2. Desenvolupament urbà.
 - 8.3. Conquesta i destrucció d'al-Andalus.
 - 8.4. L'expansió mongola i els soldans mamelucs
 - 8.5. Els límits del creixement.

AVALUACIÓ

Consta de dues proves escrites on cal respondre varis qüestions relatives als continguts docents del curs impartits cada quadrimestre: la primera prova examinarà els temes 1-4 i la segona els temes 5-8. També és obligatòria la lectura i comentari de diversos articles com s'indicarà durant el curs.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA RECOMANADA

- SALRACH, J.M.: *Entre Roma i el Renaixement. Història i textos de l'Occident Medieval*, Eumo Editorial, Vic 2002.
- ISLA, Amancio: *La Alta Edad Media. Siglos VIII-XI*. Historia de España 3er Milenio 7, Editorial Síntesis, Madrid 2002.
- CHASTAGNOL, André: *Le Bas Empire, l'evolution politique, sociale et économique du monde romain (284-363)*, Paris 1982.
- KING, P.D.: *Derecho y sociedad en el reino visigodo*, Alianza Ed., Madrid 1981.
- BARBERO, A.; VIGIL, M.: *La formación del feudalismo en la Península Ibérica*, Editorial Crítica, Barcelona 1978.
- BARBERO, Abilio: *La sociedad visigoda y su entorno histórico*, Siglo XXI, Madrid 1992.
- FONTAINE, Jacques (ed.): *L'Europe héritière de l'Espagne wisigothique*, Madrid 1992.
- SHABAN, M.A.: *Historia del Islam*, Guadarrama, Madrid 1976.
- MANTRAN, R.: *La expansión musulmana*, Nueva Clio, Barcelona 1982.
- AA.DD.: *Historia General de África. III. África entre los siglos VII y XI*, Tecnos / Unesco, Madrid 1992.
- CHALMETA, Pedro: *Invasión e islamización*, Editorial Mapfre, Madrid 1994.
- HALPHEN, Louis: *Charlemagne et l'Empire Carolingien*, Paris 1947 (traducció castellana, Akal).
- TOUBERT, Pierre: *Castillos, señores y campesinos en la Italia medieval*, Ed. Crítica, Barcelona 1990.
- BONNASSIE, Pierre: *Del esclavismo al feudalismo en Europa occidental*, Ed. Crítica, Barcelona 1992.
- BONNASSIE, P.: *La Catalogne du milieu du Xe a la fin du XIe siècle. Croissance et mutations d'une société*, Toulouse 1975-1976.
- GUERREAU, Alain: *Le feudalisme, un horizon théorique*, Paris 1980.
- AA.DD.: *Estructuras feudales y feudalismo en el mundo mediterráneo*, Barcelona 1984.
- AADD.: *La formació i expansió del feudalisme català. Estudi General 5-6 (1985-1986)*, Girona.

BARCELÓ *et alii*: *Arqueología Medieval. En las afueras del "Medievalismo"*, Barcelona 1988.

AA.DD.: *Historia General de África. IV. África entre los siglos XII-XVI*, Tecnos / Unesco, Madrid 1985.

IBN KHALDUN: *Al-Muqaddima. Discours sur l'histoire universelle*, Beirut 1967.

GROUSSET, R.: *L'empire des steppes*, Paris 1965.